

**Ахмет Байтұрсынов атындағы
Қостанай мемлекеттік университеті**

**Костанайский государственный университет
имени Ахмета Байтұрсынова**

**«Иннова - 2017»
атты халықаралық ғылыми-әдістемелік конференциясының**

МАТЕРИАЛДАРЫ

МАТЕРИАЛЫ

**Международной научно-методической конференции
«Иннова - 2017»**

15 қаңтар 2017 ж.

15 января 2017 г.

Костанай, 2017

Қазақстан Республикасы білім
және ғылым министрлігі

А.Байтұрсынов атындағы
Қостанай мемлекеттік
университеті

Министерство образования и
науки Республики Казахстан

Костанайский государственный
университетим.А.Байтұрсынова

**«Иннова - 2017»
атты халықаралық ғылыми-әдістемелік конференциясының**

МАТЕРИАЛДАРЫ

МАТЕРИАЛЫ

**Международной научно-методической конференции
«Иннова - 2017»**

15 қаңтар 2017 ж.

15 января 2017 г.

Костанай, 2017

УДК 37 (063)
ББК 74.04

Редакционная коллегия: Абсадыков А.А., д.ф.н., профессор
Чехова Т.И., к.с.-х.н., доцент
Орынбаева К.Е., ст.преподаватель
Химич С.М., ст.преподаватель
Айткужинова С.Н., заведующий ЛИОТ

«Иннова - 2017»: атты Халықаралық ғылыми-әдістемелік конференциясының материалдары А.Байтұрсынов атындағы Қостанай мемлекеттік университеті, қазақша, орысша 2017.- 338 б.

«Иннова - 2017»: Материалы международной научно-методической конференции – Қостанайский гос. университет имени А.Байтұрсынова: на казахском/русском яз. 2017-338 стр.

Жинаққа «Иннова-2017» Халықаралық ғылыми-әдістемелік конференциясына қатысушылардың баяндама тезистері енгізілді. Тезистерде Қазақстан білімінің өзекті мәселелері баяндалған. Тақырыптар психологиялық-педагогикалық, филологиялық, ақпараттық, ғылыми жаратылыстану пәндері аясындағы зерттеулерді қамтиды.

Ф.Н. Катанов атындағы Хакас мемлекеттік университетінің және Узбекистан мемлекеттік университетінің, А.Байтұрсынов атындағы Қостанай мемлекеттік университеті оқытушыларының баяндамалары жинаққа енгізілді.

В сборник вошли тезисы докладов участников Международной научно-методической конференции «Иннова - 2017». В тезисах освещены актуальные проблемы казахстанского образования. Тематика охватывает исследования в области психолого-педагогических, филологических, информационных, естественнонаучных дисциплин.

Сборник включает доклады преподавателей Костанайского государственного университета имени А.Байтұрсынова, Хакасского государственного университета имени Ф.Н. Катанова и национального университета Узбекистан.

УДК 37 (063)
ББК 74.04

ISBN 978-601-7387-62-4

© Костанайский государственный
университет имени А.Байтұрсынова, 2017

Гурова О. П., Платонова М.С., Корниенко А. В. Состояние практической подготовки бакалавров на основе требований профессионального стандарта «педагог».....	82
Данекенова А.Б Полиязычие – основа высшего образования в Республике Казахстан...	85
Демежанова С. М. Практико-ориентированные занятия на юридическом факультете.....	87
Досова А. Т. Дүниенің тілдік көрінісіндегі мақал-мәтелдер.....	89
Досова А. Т. Тілге үйретудегі оқыту принциптерінің маңызы.....	92
Дюсебаев Б. К. Групповая психотерапия в работе куратора студенческой группы.....	95
Дюсебаев Б. К. Интеракционно-коммуникативные методы в педагогической практике высшей школы.....	97
Ельчищева О.В. Исследование развития личностной конкурентоспособности в процессе профессиональной подготовки студентов вуза.....	99
Есбол Ғ. Ш. А. Байтұрсынұлы мен Ы.Алтынсаринның мұраларының өзектілігі.....	101
Есбол Ғ. Ш. А. Байтұрсынұлы мен Ы. Алтынсаринның ұстаздық ұлағаттары.....	103
Есимханов С. Б. Инжиниринговой центр исследования и развития машиностроения – новый формат подготовки инженерных кадров.....	105
Жабаева С. С. Полиязычие в вузе: проблемы и перспективы.....	107
Жандауова Ш.Е. Организационно-педагогические условия развития креативных компетенций будущего учителя в процессе подготовки в вузе.....	109
Жоқушева З. Г., Жумашев А.Б., Тасмагамбетова А.Н. Соколов-Сарбай таулы өндіріс бірігуінің бүлінген жерлерін қалпына келтіруінің экологиялық ерекшеліктеріне кіріспе	111
Жумарова С.Т., Исмаилова Н. Т. Психологические особенности религиозной идентичности современной молодежи.....	112
Жумарова С. Т., Байнакатова Г. Р. Психологические особенности адаптации студентов к условиям обучения в вузе.....	114
Журсиналина Г.К., Нұрғалиева С. Поэзия тіліндегі ойталқылық қолданыстар туралы	116
Жусупова Г. А. О Вопросах контроля качества знаний студентов в условиях дистанционного обучения в вузе.....	120
Жусупова Г. А. Жоғары оқу орнындағы қашықтықтан оқыту технологиясы.....	122
Жусупова Г. А. Плюсы и минусы дистанционного обучения в высшем учебном заведении.....	125
Жусупов Р.Б. Азаматтық қоғамды қалыптастыру бағытындағы мәселелер (философиялық сипаттама).....	128
Завитова Т. Ю. Проблемы дистанционного образования.....	130
Завьялова Е. Н. Практико-ориентированный подход к формированию профессионально значимых качеств личности.....	133
Ибраева Г.Х. Перспективы развития системы дистанционного обучения в университете.....	135
Исабаев А. Ж. О Практико-ориентировочной направленности подготовки современных специалистов.....	137
Исмаилова Ж.Б. Психолого-педагогические аспекты компетентностного подхода в системе высшего образования.....	139
Испандиярова А. Т. Көркем шығармаларындағы автордың өзіндік ерекшелігімен қолданылған теңеулер (Т.Әбдіков шығармалары бойынша).	143
Казкенова Г.Е. Возможности современного урока с позиции развития критического мышления учащихся.....	145
Какимбек Г. У., Мұханбетжанова А. Р. Жастардың заманауи тәрбиесіндегі инновацияның тәрбиелік – психологиялық рөлі.....	149
Калягина Е. А. Значение высшей школы в психолого-педагогической профилактике	150

итоге, достаточно объективно оценивать уровень подготовки студента. Такое поэтапное выполнение курсовых работ позволило бы осуществить студентом выбор темы и ее утверждение руководителем, отправку студентом материала по очередному этапу, получение руководителем этих материалов с возможностью либо закрыть текущий этап, либо отправить материал на доработку с необходимыми замечаниями, а также получение необходимых консультаций по курсовой работе. Преподаватель-руководитель работы может установить для своего предмета любое число этапов (например, 3-5), задать контрольные сроки выполнения этапов и сформулировать задание на каждый этап.

Все перечисленные формы организации контроля учебной деятельности и методы проверки хорошо реализуются, как показала практика, в условиях рейтинговой системы оценки знаний, так как она учитывает результаты текущего, рубежного и итогового контроля, которые суммируются, образуя рейтинг студента.

Еще одна особенность нынешнего состояния дистанционного обучения состоит в том, что прогресс средств информационных технологий происходит гораздо интенсивнее, чем сетевых педагогических технологий. И для эффективного ведения учебного процесса в сети Интернет это не соответствие необходимо устранить. Поэтому оснащение образовательного учреждения средствами информационных и телекоммуникационных технологий должно сопровождаться адекватной подготовкой преподавателей и студентов восприятию и обучению их технологиям преподавания, а также организацией системы объективного контроля обучения в новой информационно-образовательной среде. Для этого психологи и педагоги, владеющие новыми методами обучения, должны совместными усилиями разрабатывать методики контроля знаний, личностно-ориентированных и дающих реальное представление о компетентности обучающихся в том или ином учебном курсе.

Таким образом, совершенствование процесса обучения, должно быть направлено на значительное увеличение взаимодействия субъектов образовательного процесса, то есть преподавателя и обучаемого. По этому поводу П.И. Пидкасистый и О.Б. Тыщенко отмечали, что: «Взаимодействие субъектов образовательного процесса порождает дополнительные обратные связи, допускающие организацию множества циклов с различными формами общения» [2, с. 19]. А вопрос контроля качества знаний студентов в системе дистанционного образования, как правило, всегда выходит на первый план. С учетом этого работы по гармонизации компьютерных технологий с традиционными формами обучения контроля знаний должны быть направлены на дальнейшее совершенствование инструментов дистанционного образования.

Библиографический список

1. Подласый И.П. Педагогика: Новый курс: Учеб. – М.: «ВЛАДОС», 2003. – С. 302.
2. Пидкасистый П.И., Тыщенко О.Б. Компьютерные технологии в системе ДО// Педагогика, 2014. № 3 (27). - С. 19.

ЖОҒАРЫ ОҚУ ОРНЫНДАҒЫ ҚАШЫҚТЫҚТАН ОҚЫТУ ТЕХНОЛОГИЯСЫ

Жусупова Ғ. А.

А. Байтурсынов атындағы Қостанай мемлекеттік университеті
Костанайский государственный университет имени А.Байтурсынова
Kostanay State University named after A.Baitursynov

Инновациялар, жаңа өзгерістер ретінде, адамның кез келген кәсіби қызметіне тән құбылыс, сондықтан ол зерттеу, саралау және оны оқу үрдісіне енгізу үшін қызығушылық танытады. Инновациялар өз бетінше пайда болмайды, олар жекелеген оқытушылар мен тұтас бір ұжымдардың ғылыми ізденістері мен алғы қатардағы тәжірибелернің нәтижелері болып табылады. Мұндай үрдістің бейберекет түрде дамуы мүмкін емес, ол әрдайым басқаруды талап етеді.

«Иновация» ұғымы латын тілінің «innovatio» деген сөзінен шыққан, ол – «жаңарту», «жақсарту» дегенді білдіріп, құрал және үрдіс ретінде белгілі бір өзгерістің енгізуін талап етеді. Ал, педагогикалық үрдісте, соның ішінде жоғары кәсіби білім беруде «инновация» білім берудің мақсатына, мазмұны мен нысандарына, оқытушылар мен студенттердің өзара қызметінің ұйымдастырылуына жаңа өзгерістерді енгізуді білдіреді [1, с. 98].

Жоғары оқу орнындағы кәсіби білім берудегі инновациялардың бір түрі, ол – қашықтықтан білім беру технологиясын енгізу болып табылады. «Дистанциондық (қашықтықтан) білім беру» (distance education) термині кейбір шетелдік зерттеушілерімен телеоқыту (teletraining) деп те аталады, өйткені, олар телекоммуникациялардың қашықтықтан білім беруді ұйымдастыруда ерекше орын алады деп санайды. Дегенмен де, «қашықтықтан білім беру» термині жиі кездеседі. Қашықтықтан білім беру сырттай оқу нысаны түрінде ХХ ғасырдың басында пайда болған [2, с. 101].

Қазақстан Республикасының Президенті Н.Ә. Назарбаев өзінің «Қазақстан-2050: Стратегиясы қалыптасқан мемлекеттің жаңа саяси бағыты» деп аталатын жолдауында: «Біз қалайтындардың барлығы үшін қашықтан оқытуды және онлайн режимінде оқытуды қоса, отандық білім беру жүйесіне инновациялық әдістерді, шешімдерді және құралдарды қарқынды енгізуге тиіспіз» – деп ерекше атап өтті [3].

Бүгінгі таңда Қазақстан Республикасының 2007 жылғы 27 шілдедегі № 319-III «Білім туралы» Заңының 43 бабына сәйкес қашықтықтан білім беру Қазақстан Республикасының жоғары оқу орындарында оқыту технологиясы ретінде айқындалған [4].

Ахмет Байтұрсынов атындағы Қостанай мемлекеттік университетінде, нақтырақ айтқанда, заң факультетіндегі қашықтықтан білім беру жүйесін құру тәжірибесі сырттай оқу нысаны бойынша оқытын студенттер үшін «СДО Moodle» деп аталатын автоматтандырылған жүйенің пайдалануымен ұйымдастырылған курстарымен байланысты, одан бөтен бұл жүйе өзінің жоғары деңгейдегі дидактикалық әлеуетін іс жүзінде дәлелдей алды.

Әлбетте, заманауи компьютерлік технологиялар білім алушыға білімді беру мен алуан түрлі оқу ақпаратқа қол жеткізу мүмкіндігін әдеттегі оқу құралдарымен бірдей, ал кейбір кездерде олардан да тиімдірек қамтамасыз ете алатынын байқауға болады. Тәжірибеге сүйенетін болсақ, көптеген жағдайларда оқу курстарының сапасы мен құрылымы, сондай-ақ қашықтықтан білім беру кезіндегі оқыту сапасы, әдеттегі оқыту нысандарына қарағанда, жақсырақ болып табылатындығын дәлелдейді.

И.М. Ибрагимовтың айтуынша Интернет жаһандық желі арқылы қолжетімді интерактивтік дискілер, хабарландырулардың электрондық такталары, мультимедиялық гипермәтін секілді жаңа электрондық технологиялар, студентті оқу үрдісіне белсенді түрде қатысуын ғана қамтамасыз етіп қана қоймай, көптеген әдеттегі оқу орталарға қарағанда бұл процесті басқаруға мүмкіндік береді. Дыбыс пен қозғалыстың, бейне мен мәтіннің интеграциясы жаңа, өз мүмкіндіктері бойынша бай оқыту ортаның пайда болуына септігін тигізе отырып, оның әрі қарай дамуы студенттің білім алу үрдісіне белсенді түрде қатысу деңгейі одан әрі арта түседі. Қашықтықтан білім алу жүйесінде (СДО) пайдаланылатын бағдарламалар мен ақпаратты жеткізу жүйелерінің интерактивтік мүмкіндіктері, оқытудың көптеген әдеттегі жүйелерінде мүмкін емес студенттермен кері байланысты орнатып қана қоймай, оны ынталандыруға, сондай-ақ олардың арасындағы диалог пен тұрақты қолданысты қамтамасыз етуге мүмкіндік береді [5, с. 95].

Қашықтықтан оқыту кезінде интерактивті түрдегі өзара қатынастағы субъектілер ретінде оқытушылар мен студенттер, ал, мұндай өзара қатынасты жүзеге асыратын құралдар ретінде – электрондық пошта, телеконференциялар, нақты уақыттағы диалогтар және т.б. табылады. Бір сөзбен айтқанда, «қашықтықтан оқыту» дегеніміз – оқытушының, ең басты, студенттің өз бетімен ізденуге және жұмыс істеуіне негізделген оқу бағдарламасын құрастырумен сипатталатын оқу үрдісінің ұйымдастырылуын айтамыз. Мұндай оқыту ортасы, негізінен, білім алушының оқытушыдан кеңістік пен уақытта ажыратылғанын сипаттайды, бірақ, дәл сол уақытта, студенттер мен оқытушылар телекоммуникация құралдары арқылы өзара диалог жасасуға мүмкіндіктерінің барлығымен ерекшеленеді.

Қашықтықтан оқыту жүйесі, тиісті мамандық бойынша университеттің немесе қажетті біліктілік деңгейі бар оқытушылардың жоқтығына байланысты, демек, кәсіби даярлық алуға немесе сапалы жоғары білім алу үшін өзге мүмкіндіктері жоқ шалғай аймақтардың тұрғындарына білім алуға мүмкіндік беретіндігі ешкімде күмән туғыздырмайды.

Демек, қашықтықтан оқытудың дамуының басты мәселесі телекоммуникациялық өзара қарым-қатынас ортасына сәйкес келетін оқытудың жаңа әдістері мен технологияларды құру болып табылады. Мұндай ортада білім алушылардың ақпараттың бейтарап тұтынушылары ретінде ғана сипатталуымен қатар, олардың білім алу барысында оқытудың нысанасын өз беттерінше түсінетіндігімен ерекшеленетінін анық байқауға болады.

Бұл орайда, В.А. Сластенин, И.Ф. Исаев және т.б. авторлардың оқытудың бұрынғы үлгісінің орнын келесі ережелерге сүйенетін жаңа үлгі басуы тиіс деп туындаған ойлары орынды секілді, яғни: оқыту технологиясының орталығында – студент; технологияның басты маңызы – студенттің өз бетінше білім алу қабілетін дамыту; оқытуда белсенді рөл – студентте; оқыту қызметінің негізінде – ынтымақтастық [6, с. 207].

Жоғарыда атап өткеннің негізінде, оқытудың әдістемелері, оқытушылар мен білім алушылардың өзара қызмет ету үлгілері қайтадан қарастыруды талап етеді. Осыған орай, қашықтықтан оқыту технологиялардың дамуына ат салысатын көптеген ресейлік практик-педагогтардың, әдетті түрде берілетін оқу материалдарды тек компьютерлік нысанға айналдырудың негізінде қашықтықтан оқыту курсына алуға болмайтындығы жайлы ортақ пікірлері бар екендігін естен шығармауымыз керек.

Әлбетте, қашықтықтан оқыту курстарының табысты құрылуы мен пайдалануы нақты пәндерге оқыту және білім алу критерийлерін түзету көзқарасынан оқыту мақсаттарын, білім алушыға оқу ақпаратын жеткізудің жаңа дидактикалық мүмкіндіктерін, сондай-ақ қашықтықтан оқыту технологияларына қатысты талаптарды терең саралаудан басталуы тиіс.

Сөйтіп, қашықтықтан оқытудың отандық және шетелдік теориясы мен тәжірибесіне саралау жасағанның негізінде қашықтықтан оқыту технологиясына тән ерекшеліктерді атап өтуге болады, олар: икемділік, модульдік, параллельдік, алыс әсер етушілік, асинхрондық, қамту, рентабельдік, оқытушы мен білім алушының өзге форматы, жаңа ақпараттық технологиялар, әлеуметтік және интернационалдық. Атап өткен ерекшеліктер, қашықтықтан оқытудың, білім алудың өзге нысандарына қарағанда, оның артықшылықтарын айқындай отырып, арнайы ерекше талаптарды оқытушыға ғана емес, сондай-ақ білім алушыға да қояды, мұндай талаптар оқытушы мен білім алушының еңбек шығындарын еш жеңілдетпей, керісінше, ұлғайта түсіреді.

Қашықтықтан оқыту жүйесі білім алушылар үшін ең тиімді және «жағымды» оқытудың түрі болып табылатындығына келесі іс жүзінде мүмкін болатын артықшылықтарды атап өтуге болады: 1) білім алу жекеленген қарқында өтуі (білім алудың жылдамдығын білім алушының өзі жағдайы мен қажеттіліктеріне байланысты айқындайды); 2) еркіндік пен икемділік (білім алушы көптеген оқу курстарының кез келген түрін өзі таңдайды, сондай-ақ өз еркімен сабақтардың уақытын, орны мен ұзақтығын жоспарлай алады); 3) қолжетімділік (білім алушы мен білім беру мекемесінің географиялық жағдайы студенттің білім алу қажеттіліктерін шектеу болмайды); 4) мобильділік (оқытушы мен білім алушы арасындағы кері байланыстың тиімді түрде жүзеге асырылуы білім алу барысының табысты болуының негізгі талаптары мен негіздемелерінің бірі болып табылады); 5) технологиялық (білім беру үрдісінде ақпараттық және телекоммуникациялық технологиялардың ең жаңа жетістіктерін пайдалану); 6) әлеуметтік теңқұқықтылық (кез келген білім алушының тұрғылықты жеріне; денсаулық, әлеуметтік және материалдық жағдайына қарамастан білім алуға арналған мүмкіндіктері тең); 7) шығармашылық (білім алушының шығармашылық жағынан өз-өзін көрсетуге тиімді жағдайлар қарастырылады) және т.б.

Әрине, қашықтықтан оқыту технологиясының кемшіліктері де орын алуда, олардың қатарына келесілерді жатқызуға болады: 1) білім алушы мен оқытушының арасында көптеген жағдайларда тікелей қатынастың болмауы (яғни, жекелеген көзқарас пен тәрбиеге байланысты мүмкіндіктер жоққа шығарылады, демек, алған білімдерді эмоция тұрғысынан түсіндіріп

беретін адамның болмауы, әрине маңызды кемшілік болып табылады); 2) бірқатар жекелеген-психологиялық жағдайлардың болуы қажеттілігі (қашықтықтан білім алу үшін қатан өзіндік тәртіп, яғни өзін-өзі ұстай білушілік қажет, өйткені, білім алудың нәтижесі студенттің сана-сезімі мен өз бетімен жұмыс істей алу қабілеттілігіне тікелей байланысты); 3) ақпарат көздеріне қолжетімділіктің әрдайым болуы қажеттілігі (білім алу үшін жақсы техникалық жабдықталу қажет, бірақ, білім алуды қалайтындардың барлығында компьютер мен Интернет желісіне шығу мүмкіндігі жоқ); 4) әдеттегідей, білім алушылар, тәжірибелік білімнің жоқтығын сезінеді; 5) білім алушылардың үстінен әрдайым қадағалап бақылаудың жоқтығы (бұл жәйт қазақстандық студент үшін өзінің кері әсерін тигіздіреді); 6) оқыту бағдарламалары мен курстар тиісті сапалы түрде дайындалмауы мүмкін (оның себебі – біліктілігі жоғары мамандардың аздығы) және т.б.

Қорыта келе, қашықтықтан білім беру технологиясының кемшіліктеріне қарағанда оның артықшылықтар саны көбірек. Демек, бүгінгі таңда, қашықтықтан оқыту студенттерге білімнің, ақпараттың әдеттен тыс көздеріне жол ашады, өз беттерімен жұмыс істеу тиімділігін арттырады, шығармашылық, түрлі кәсіби қабілеттерді меңгеру және бекіту үшін жаңа мүмкіндіктерді береді, ал, оқытушылар үшін білім берудің қайталанбас, бірегей, жаңашыл нысандары мен әдістерін жүзеге асыруға мүмкіндік береді.

Қазақстандық білім беру жүйесінде қашықтықтан оқытудың дамуы интернет-технологиялармен қашықтықтан оқыту әдістерінің жетілдірілуіне байланысты әрі қарай өзінің дамуын жалғастыратындығына кәміл сенемін.

Пайдаланылған әдебиеттер тізімі

1. Кларин М.В. Инновации в обучении. Метафоры и модели. М.: Наука, 2015. – С. 98.
2. Гозман Л.Я., Шестопал Е.Б. Дистанционное обучение на пороге XXI века. Ростов-н/Д.: Мысль, 2009. - С. 101
3. «Қазақстан-2050» Стратегиясы қалыптасқан мемлекеттің жаңа саяси бағыты Қазақстан Республикасының Президенті – елбасы Н.Ә. Назарбаевтың Қазақстан халқына Жолдауы, Астана қ., 2012 жылғы 14 желтоқсан// <http://adilet.zan.kz/>
4. «Білім туралы» 2007 жылғы 27 шілдедегі № 319-III Қазақстан Республикасының Заңы (2016.22.12. берілген өзгерістер мен толықтыруларымен)// <http://online.zakon.kz/>
5. Ибрагимов И.М. Информационные технологии и средства дистанционного обучения: Учеб.пособие для студ. вузов. М.: Академия, 2005. – С. 95.
6. Педагогика: учеб.пособие для студ. пед. учеб. завед. / В.А. Сластенин, И.Ф. Исаев, А.И. Мищенко, Е.Н. Шиянов. 4 изд. М.: Школьная Пресса, 2002. – С. 207.

ПЛЮСЫ И МИНУСЫ ДИСТАНЦИОННОГО ОБУЧЕНИЯ В ВЫСШЕМ УЧЕБНОМ ЗАВЕДЕНИИ

Жусупова Г. А.

А. Байтурсинов атындағы Қостанай мемлекеттік университеті
Костанайский государственный университет имени А.Байтурсинова
Kostanay State University named after A.Baitursynov

Инновации как нововведения, являются характерными закономерностями для любой профессиональной деятельности человека, становясь при этом предметом изучения, анализа и, конечно, внедрения. Инновации сами по себе не возникают, они являются результатом научных поисков, передового педагогического опыта отдельных преподавателей и целых коллективов. Этот процесс не может быть стихийным, он нуждается в управлении.

Понятие «инновация» в переводе с латинского слова «innovatio» означает «новшество», «новизну», «изменение», и в этом смысле инновация как средство и процесс предполагает введение чего-либо нового. Применительно к педагогическому процессу в профессиональном образовании инновация означает введение нового в цели, содержание, методы и формы обучения, организацию совместной деятельности преподавателей и студентов [1, с. 98].